

ВЕПРИЦЬКА ГІМНАЗІЯ ФАСТІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДА КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ВЕПРИЦЬКА ГІМНАЗІЯ)

✉ вул. Стеценка, 3, с. Веприк, Фастівський р-н, Київська обл., 08531 ☎ (04565) 45-430
E-mail: veprikzosh@ukr.net Web: <https://veprik.e-schools.info/>
Код ЄДРПОУ 24892859

НАКАЗ

від «30» серпня 2024 р.

с. Веприк

№ 93

Про оцінювання навчальних досягнень учнів 5-7 класів НУШ у 2024/2025 н.р.

На виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», згідно із Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим Постановою кабінету міністрів Укоаїни №898 від 30.09.2020, наказів Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», від 02.08.2024 №1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», рішення педагогічної ради Веприцької гімназії (протокол №1 від 30.08.2024) та з метою організації якісного навчання учнів 5-7 класів НУШ,

НАКАЗУЮ:

1. Застосовувати для здобувачів освіти 5 класу у вересні – адаптаційний період, формувальне оцінювання, з жовтня 2024 року – оцінювання за 12 бальною системою поточне та підсумкове: семестрове, річне за системою визначеною законодавством України (див. наказ МОН України від 02.08.2024 №1093).

2. Результати оцінювання фіксувати у класних журналах, свідоцтвах досягнень та портфоліо.

3. Затвердити форму Свідоцтва досягнень для учня/учениці 5-7 класів (додаток 1).

4. Класним керівникам 5-7 класів Олександрю ГРИЦАЮ, Ользі ОДРІНІЙ, Альоні ІВАНОВІЙ у Свідоцтві досягнень учня/учениці 5-7 класу відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти графу «Характеристика навчальної діяльності» заповнити за результатами спостережень,

проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом. Заповнення цієї графи здійснювати по завершенню кожного навчального року або в разі зміни здобувачем освіти навчального закладу.

5. Затвердити план спостереження за зростанням учнів 5-7 класів. Позначати в ньому особливо виражені наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь. Заповнення граfi здійснювати шляхом виставлення відповідної позначки навпроти сформованого уміння (додаток 2).

6. Заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснювати відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу з урахуванням фіксованих у класному журналі результатів досягнень учнів упродовж навчального року. У класному журналі і в Свідощві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначати першу літеру («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий). (Додаток 3)

7. У 2024/2025 н.р. не оцінювати за 12 бальною системою навчальні досягнення учнів 5 класу з предметів освітніх галузей «Мистецтво» (інтегрований курс «Мистецтво»), «Соціальна та здоров'язбережувальна» (інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»; етика), «Фізична культура» (фізична культура). Систему вербального оцінювання результатів навчання в освітніх галузях «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» здійснювати на позитивному ставленні до кожного учня, і враховувати рівень особистих досягнень кожного учня.

8. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника директора з навчально-виховної роботи Оксану ФЕДОРОВИЧ.

Директор

З наказом ознайомлені:

Тетяна ГОРОБЕЦЬ

Олександр ГРИЦАЙ

Валентина ДЕМЧЕНКО

Надія ДЯЧЕНКО

Елізабет ДЬОРНЕР

Альона ІВАНОВА

Наталія КОНОВАЛЕНКО

Тетяна МОША

Валентина ХАЛЮК

Костянтин МОШКІВСЬКИЙ

Ольга ОДРІНА

Оксана СИДОРЕНКО

Аліна ТОЛКАЧЕВА

Олена ТРАЙДАКАЛО

Оксана ФЕДОРОВИЧ

Анна ХАЛЮК

Катерина ШАМРАЙ

Додаток 1

до наказу по Веприцькій гімназії
від 30.08.2024 №93

Веприцька гімназія Фастівської міської ради

(назва закладу загальної середньої освіти)

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня / учениці _____ класу

(прізвище та ім'я учня / учениці)

2024/2025 навчальний рік

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*	Має значні успіхи	Демонструє помітний прогрес	Потребує уваги і допомоги
□ виявляє розуміння прочитаного:			
сприймає та усвідомлює прочитане;	☐	☐	☐
висловлює припущення, доводить надійність аргументів;	☐	☐	☐
висловлює ідеї, пов'язані з розумінням тексту, аналізує текст і добирає контраргументи (за потреби);	☐	☐	☐
□ висловлює власну думку:			
передає власні думки, почуття, переконання;	☐	☐	☐
зважає на мету та учасників комунікації;	☐	☐	☐
вибирає для цього відповідні мовленнєві стратегії;	☐	☐	☐
□ критично та системно мислить:			
визначає характерні ознаки явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків;	☐	☐	☐
уміє аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях;	☐	☐	☐
уміє розрізняти факти, розпізнавати спроби маніпулювання даними;	☐	☐	☐
□ логічно обґрунтовує власну позицію:			
висловлює послідовні, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків;	☐	☐	☐
□ діє творчо:			
вибирає завдання, які є викликом для нього/неї, новою діяльністю;	☐	☐	☐
використовує знання з різних предметів і галузей знань для створення нових ідей;	☐	☐	☐
використовує різноманітні стратегії для продукування нових ідей;	☐	☐	☐
□ виявляє ініціативу в процесі навчання:			
пропонує власні рішення для розв'язання проблем;	☐	☐	☐
уміє брати на себе відповідальність;	☐	☐	☐

□ конструктивно керує емоціями:			
розпізнає власні емоції та емоційний стан інших;	☐	☐	☐
сприймає емоції без осуду, адекватно реагує на конфліктні ситуації;	☐	☐	☐
розуміє, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності;	☐	☐	☐
□ оцінює ризики:			
розрізняє ризики та загрози;	☐	☐	☐
шукає способи прийняття рішень в умовах неповної інформації;	☐	☐	☐
□ приймає рішення:			
розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо їх розв'язання;	☐	☐	☐
обирає способи розв'язання проблемних ситуацій на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення;	☐	☐	☐
□ розв'язує проблеми:			
аналізує проблемні ситуації, формулює проблеми, висуває гіпотези;	☐	☐	☐
уміє практично їх перевірити та обґрунтовувати;	☐	☐	☐
презентує та аргументує рішення;	☐	☐	☐
□ співпрацює з іншими:			
планує власну та групову роботу;	☐	☐	☐
підтримує учасників групи, допомагає іншим і заохочує їх до досягнення спільної мети.	☐	☐	☐

* Результатом спостереження за розвитком наскрізних умінь є виставлення відповідної позначки у графі «Має значні успіхи / Демонструє помітний прогрес / Потребує уваги і допомоги» по завершенню кожного навчального року або в разі зміни здобувачем освіти закладу освіти.

ХАРАКТЕРИСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ		Результат навчання		
		І с	ІІ с	За рік
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ				
українська мова	Загальна оцінка			
	за групами результатів	Усно взаємодіє		
		Працює з текстом		
		Письмово взаємодіє		
	Досліджує мовлення			
українська література	Загальна оцінка			
	за групами результатів	Усно взаємодіє		
		Працює з текстом		
		Письмово взаємодіє		

		Досліджує мовлення			
зарубіжна література	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
інтегрований курс літератур (української та зарубіжної)	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
інтегрований мовно-літературний курс	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Усно взаємодіє			
		Працює з текстом			
		Письмово взаємодіє			
		Досліджує мовлення			
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
іноземна мова	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
		Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
		Сприймає письмові тексти / Читання			
		Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
друга іноземна мова	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
		Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
		Сприймає письмові тексти / Читання			
		Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
алгебра	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує ситуації та створює математичні моделі			
		Розв'язує математичні задачі			
Інтерпретує та критично аналізує					

		результати			
геометрія	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує ситуації та створює математичні моделі			
		Розв'язує математичні задачі			
		Інтерпретує та критично аналізує результати			
інтегрований курс – математика	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує ситуації та створює математичні моделі			
		Розв'язує математичні задачі			
		Інтерпретує та критично аналізує результати			
ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Пізнаємо природу	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
Довкілля	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
Природничі науки	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
Біологія	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
Географія	Загальна оцінка				
	за групами	Досліджує природу			

	результатів	Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
Фізика	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
Хімія	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
інтегрований курс «Природничі науки»	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Досліджує природу			
		Здійснює пошук та опрацьовує інформацію			
		Усвідомлює закономірності природи			
ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Проектує та виготовляє вироби			
		Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва			
		Виявляє самозарадність у побуті / освітньому процесі			
ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Працює з інформацією, даними, моделями			
		Створює інформаційні продукти			
		Працює в цифровому середовищі			
		Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології			
СОЦІАЛЬНА ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
Здоров'я, безпека та	Загальна оцінка				
	за групами	Безпека. Уникання загроз для життя			

добробут (інтегрований курс)	результатів	власного та інших осіб, прийняття рішень з користю для власної та громадської безпеки			
		Здоров'я. Турбота про особисте здоров'я. Аргументований вибір здорового способу життя.			
		Добробут. Підприємливість та етична поведінка для поліпшення добробуту			
ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
вступ до історії України та громадянської освіти	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
історія України	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
всесвітня історія	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
громадянська освіта	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
правознавство	Загальна оцінка				
	за групами	Орієнтується в історичному часі й			

	результатів	просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
«Історія: Україна і світ»	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Орієнтується в історичному часі й просторі			
		Працює з інформацією історичного та суспільно значущого змісту			
		Виявляє здатність до співпраці, толерантність, громадянську позицію			
МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Пізнання мистецтва, художнє мислення			
		Художньо-творча діяльність, мистецька комунікація			
		Емоційний досвід, художньо-естетичне ставлення			
ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА»					
	Загальна оцінка				
	за групами результатів	Розвиває особистісні якості в процесі фізичного виховання			
		Володіє технікою фізичних вправ			
		Здійснює фізкультурно-оздоровчу діяльність			

Рішення педагогічної ради про переведення на наступний рік навчання (протокол № ___ від _____ року)

Рекомендації вчителя

Учитель

(підпис)

(власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Додаток 3

до наказу по Веприцькій гімназії
від 30.08.2024 №93

Додаток 2

до рекомендацій щодо оцінювання результатів
навчання учнів 5-9 класів, які здобувають освіту
відповідно до нового Державного стандарту
базової середньої освіти

Загальні критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівень	Бал	Загальна характеристика <i>Учень / учениця:</i>
Початковий	1	<ul style="list-style-type: none">· сприймає і розпізнає інформацію, отриману від учителя (інших осіб); відповідає на прості запитання за змістом почутого / прочитаного, припускається суттєвих змістових і логічних помилок;· виконує частину простих завдань / навчальних дій за наданим зразком з допомогою вчителя;· передає інформацію, намагається висловлювати свої думки, використовуючи короткі однотипні фрази.
	2	<ul style="list-style-type: none">· відтворює незначну частину інформації, отриману від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на прості запитання; припускається змістових і логічних помилок;· виконує прості завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; показує свою зацікавленість до ідей, висловлених іншими.· комунікує з іншими за потреби, використовує прості однотипні фрази.
	3	<ul style="list-style-type: none">· відтворює частину інформації, отриманої від учителя або із запропонованих джерел; знаходить у почутому / прочитаному часткові відповіді на запитання; припускається незначних змістових і логічних помилок;· виконує завдання / навчальні дії за наданим зразком з допомогою вчителя; долучається до роботи в групі.· висловлює свої думки простими фразами/ реченнями; просить надати зворотний зв'язок щодо ступеня розуміння та сприйняття запропонованого.
Середній	4	<ul style="list-style-type: none">· відтворює за зразком основну інформацію, отриману із запропонованих джерел; висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; може пояснити окремі поняття/терміни/навчальні дії;· виконує завдання /навчальні дії за зразком під керівництвом учителя; виконує обов'язки, розподілені в групі;· використовує прості фрази / речення; сприяє спілкуванню та може надати пояснення у межах запропонованої теми.
	5	<ul style="list-style-type: none">· застосовує частково основну інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; знаходить у почутому/прочитаному відповіді на прості запитання; може пояснити основні поняття / явища /навчальні дії; виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом, за потреби звертаючись по допомогу; розпізнає проблемні ситуації з допомогою вчителя;· виконує завдання в групі відповідно до своєї ролі;· підтримує спілкування в межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
	6	<ul style="list-style-type: none">· застосовує інформацію, отриману від учителя або із запропонованих джерел, для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; розуміє і пояснює основні поняття / явища/ навчальні дії, наводить прості приклади;· виконує навчальні дії за запропонованим алгоритмом самостійно; розпізнає проблемні ситуації і висловлює припущення щодо розв'язання їх з допомогою вчителя;

		<p>виконує спільне завдання в групі відповідно до визначених обов'язків та своєї ролі;</p> <ul style="list-style-type: none"> · спілкується у межах запропонованої теми, використовує прості фрази / речення.
Достатній	7	<ul style="list-style-type: none"> · знаходить у запропонованих джерелах потрібну інформацію для виконання навчальних завдань і вирішення проблемних ситуацій; відповідає на окремі запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший за зразком; наводить окремі аргументи й приклади на підтвердження висловленої думки; · виконує репродуктивні й частково-пошукові види навчальної діяльності за запропонованим алгоритмом або в співпраці з однокласниками; розпізнає проблемні ситуації, розв'язує їх відомим способом з допомогою вчителя; співпрацює в групі, виконуючи навчальні завдання. · долучається до спілкування в межах запропонованої теми та визначає завдання через поставлені запитання.
	8	<ul style="list-style-type: none"> · аналізує інформацію, отриману з обраних джерел, зіставляє, порівнює та групує її за заданою ознакою; вирізняє проблемні ситуації, відповідає на запитання за опрацьованою інформацією; перетворює один вид інформації в інший; наводить певні аргументи, доповнює думку/відповіді однокласників; · виконує окремі пошукові, дослідницькі та/або творчі навчальні дії, розв'язує проблемні ситуації відомими способами з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи навчальні завдання, визначає свої завдання в груповій роботі; · запрошує до спілкування, чітко формулюючи питання та пріоритети для обговорення та у межах запропонованої теми.
	9	<ul style="list-style-type: none"> · аналізує інформацію, отриману з різних джерел; вирізняє проблемні ситуації; добирає прийнятний із запропонованих способів для її унаочнення й візуалізації; наводить аргументи та доречні приклади щодо висловленої думки; · виконує пошукові (дослідницькі) та творчі завдання; розв'язує проблемні ситуації засвоєними раніше способами, пропонує нові способи розв'язання з опосередкованою допомогою вчителя; активно співпрацює з іншими, виконуючи типові та нетипові завдання. · ініціює спілкування та обмінюється інформацією у межах запропонованої теми.
Високий	10	<ul style="list-style-type: none"> · виокремлює істотну й потрібну інформацію, отриману із різних самостійно вибраних джерел; вирізняє проблемні ситуації, оцінює інформацію за заданими критеріями; ставить запитання; встановлює логічні зв'язки між об'єктами, фактами, явищами; · застосовує здобуті знання й практичні вміння в різних навчальних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, пропонує кілька способів розв'язання проблемної ситуації самостійно, у парі або групі; · розвиває ідеї/думки учасників спілкування в межах запропонованої теми та намагається укласти їх у цілісну логічну лінію, розглядаючи різні сторони проблеми.
	11	<ul style="list-style-type: none"> · узагальнює інформацію, отриману з різних джерел, оцінює її за визначеними критеріями; знаходить інформацію й аналізує її; висловлює власну позицію, аргументує її, робить висновки; · застосовує здобуті знання й практичні вміння в нестандартних ситуаціях; здійснює різні види діяльності, аналізує власні навчальні дії самостійно, у парі або групі; конструктивно взаємодіє у групі; · узагальнює головний зміст почутого під час спілкування у межах запропонованої теми; обирає оптимальний спосіб взаємодії з іншими для вирішення спільних навчальних завдань.
	12	<ul style="list-style-type: none"> · оцінює отриману інформацію, отриману з різних джерел, порівнює та зіставляє її; використовує усвідомлену інформацію в різних ситуаціях; · застосовує здобуті знання й практичні вміння, усвідомлює ризики і прогнозує наслідки; здійснює різні види діяльності самостійно, у парі або групі; аналізує власні навчальні дії, планує свій подальший навчальний поступ; ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання дослідницьких / творчих завдань; · виступає посередником у спілкуванні у межах запропонованої теми, демонструє толерантність до різних точок зору і надає роз'яснення за потреби іншим учаснам.

